

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS

Deadline:

Datum
21 augustus 2020

Kenmerk

Zaaknummer

nota

(ter beslissing)

*Die reactie.**En verder: behoeft er**wans van VR's om coördinerende
rol te houden in regio's nog wettig?*Beantwoording verslag en nota van wijziging
Tijdelijke wet maatregelen covid-19*Dan ook vraag meenemen in wijziging.*

Paraaf directeur

Paraaf DGV

5.1.2e

*Er zou evt. bestuursrechtelijke voornemen
quarantaine plicht dan een latere
nota van wijziging betreffen?***1 Aanleiding voor deze nota**

De vaste commissie JenV van de TK heeft op donderdag 20 augustus jl. inbreng geleverd voor het verslag over het wetsvoorstel Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm). Het verslag moet nog worden opgesteld, maar wij beschikken over de losse inbreng van de fracties. In deze nota informeren wij u over de hoofdlijnen daarvan (onder 3, samenvatting en conclusies). Er zijn in totaal ongeveer 600 vragen gesteld, deels naar aanleiding van brieven van VNG/NGB, het Veiligheidsberaad en andere instanties. Zie over de planning van de beantwoording het eerste beslispunt.

Los van de inbreng leggen wij u de vraag voor of u in recente ontwikkelingen en de huidige lokale maatregelen aanleiding ziet om het wetsvoorstel uit te breiden met wettelijke grondslagen voor een schreeuw- en zangverbod en voor een bevoegdheid voor burgemeesters om gebieden aan te wijzen voor lokaal maatwerk (beslispunten 2-3) en zo ja, of u onze opvatting deelt dat de nota van wijziging aan de RvS moet worden voorgelegd (beslispunt 4). Dit laat onverlet dat ook het verslag nog aanleiding kan geven tot wijziging van het wetsvoorstel.

U bent op 21 augustus jl. geïnformeerd over een mogelijke wijziging van dit wetsvoorstel in verband met de registratie van bezoek aan eet- en drinkgelegenheden. Er is interdepartementaal nog geen overeenstemming over de vraag of daarvoor een aanvullende wetswijziging noodzakelijk is. Als dat het geval is, kan die wijziging mogelijk worden meegenomen in het spoedwetsvoorstel over bron- en contactopsporing (BCO) of een ander wetsvoorstel. Daarover wordt u apart geïnformeerd.

De ministers van JenV en BZK ontvangen een verder gelijklopende nota.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Kenmerk

1. Stemt u in met de planning om de nota naar aanleiding van het verslag in de week van 7 september aan de Kamer te zenden?

Er zijn ca. 600 vragen gesteld, van zeer uiteenlopende aard. Ook vragen die de reikwijdte van het wetsvoorstel an sich te buiten gaan, maar evenzeer een zorgvuldige beantwoording vergen.

Normaal staat voor de beantwoording van een verslag dezelfde termijn als de TK heeft benut voor het verslag. Dat is in dit geval ruim vijf weken. Zo lang mag de beantwoording bij dit wetsvoorstel uiteraard niet duren. Wel is het van groot belang de vragen zorgvuldig en volledig te beantwoorden, ook om straks in de EK bijvoorbeeld GroenLinks mee te krijgen, dat nu nog zeer kritisch is. Over het oordeel van PVV en FvD hoeven we ons geen illusies te maken: die zullen ook in de EK tegenstemmen.

Afwijzen

Op vrijdag 4 september houdt de TK een hoorzitting; bijlage 1 bevat de convocatie met daarop de namen van degenen die zijn uitgenodigd. Het is niet realistisch dat de nota naar aanleiding van het verslag de TK dan al heeft bereikt, alleen al om de praktische reden dat er zeer veel vragen zijn gesteld en verschillende betrokkenen die input moeten leveren voor de beantwoording in augustus nog op vakantie zijn. Ook zal de hoorzitting zeker nog bruikbare elementen kunnen opleveren voor de beantwoording van het verslag. Beantwoording vóór de hoorzitting (als gezegd sowieso niet realistisch) zou ook het grote nadeel hebben dat we de regie uit handen geven. De hoorzitting zal dan gebruikt worden om kritische kanttekeningen te plaatsen bij de beantwoording en ontstaat dan een debat over de beantwoording waarbij u niet aanwezig bent. Ook vergroot dat de kans op een nieuwe schriftelijke ronde.

Gelet op het voorgaande adviseren wij u om in te stemmen met toezending van de nota naar aanleiding van het verslag aan de TK in de week van 7 september.

2. Wilt u in het wetsvoorstel een basis opnemen voor een verbod op gezamenlijk schreeuwen en zingen?

Sinds 1 juli jl. bevatten de noodverordeningen een verbod om in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijnde een woning of een daarbij behorend erf, in groepsverband te zingen of te schreeuwen. Dit verbod geldt niet voor zangers, zangkoren en zanggroepen en voor zang als onderdeel van de belijdenis van godsdienst of levensovertuiging, mits bepaalde richtlijnen van het RIVM in acht worden genomen. Aan het verbod ging een aanwijzing vooraf van de minister van VWS, mede namens de minister van JenV. Achtergrond is dat bij het geforceerd verheffen van de stem, zoals bij zingen en schreeuwen, meer druppeltjes met het virus vrijkomen, wat de kans op verspreiding van het virus vergroot.

Het wetsvoorstel voorziet op dit moment niet in een grondslag voor een zang- en schreeuwverbod. Omdat dit wel in de noodverordeningen is geregeld,

Afwijzen
Stel dat we de wet niet wijzigen?
Dan is een schreeuwverbod in een station onmogelijk?

roept dit de vraag op of we in het wetsvoorstel een grondslag voor deze maatregel moeten opnemen.

Kenmerk

Hoewel het wetenschappelijke debat over de risico's van stemverheffing en zingen nog niet beslecht is, adviseert ook de WHO om bij maatregelen tegen de overdracht van het virus rekening te houden met overdracht bij zingen. In een WHO-overzichtspublicatie van wetenschappelijke onderzoeken van 9 juli 2020 wordt gesteld dat hét bewijs voor de risico's van stemverheffing en zingen nog niet geleverd is, maar dat op basis van modelonderzoek wel een correlatie wordt gesuggereerd tussen een toegenomen stemkracht en een toegenomen hoeveelheid emissie van virusdeeltjes.

Het OMT is gevraagd of er nieuwe inzichten zijn over het zingen en schreeuwen in groepsverband en of die aanleiding zijn om de regels op dit gebied aan te passen. Het OMT-advies komt naar verwachting aanstaande donderdag 27 augustus en kan dan nog worden meegenomen bij de behandeling van een eventuele nota van wijziging in de ministerraad op vrijdag 28 augustus (zie hierna besispunt 4). Met het oog op de krappe planning van deze nota van wijziging is het van belang nu al te weten of wij deze moeten voorbereiden.

Tegen het zang- en schreeuwverbod bestaat veel maatschappelijke weerstand. Zo heeft het Veiligheidsberaad bij brief van 16 juli jl. aan de ministers van VWS en JenV (zie [bijlage 2](#)) laten weten dit verbod niet realistisch, niet handhaafbaar en niet uitlegbaar te achten, ook vanwege grondrechtelijke bezwaren (beperking vrijheid van meningsuiting). Ook het OM heeft bedenkingen geuit bij de handhaafbaarheid. Daarnaast is onzeker welke invloed het geforceerd verheffen van de stem precies heeft op het risico op verspreiding van het virus. Wij verwachten dan ook dat een wijziging van het wetsvoorstel op dit punt niet onomstreden zal zijn.

Indien u voortzetting van het verbod wenselijk acht of de mogelijkheid daartoe wilt behouden, zullen wij een nota van wijziging voorbereiden. Wij stellen voor om de wijziging dan zo op te zetten dat het mogelijk wordt om bij ministeriële regeling een verbod in te voeren op het in groepsverband zingen en schreeuwen, behalve bij grondwettelijk beschermde uitingen in kader van het belijden van godsdienst of levensovertuiging en betogingen. Evenmin mag een verbod neerkomen op een beperking van de vrijheid van meningsuiting, gelet op het censuurverbod (artikel 7 Grondwet). Daarvan zal niet snel sprake zijn, omdat geluidsniveau mag worden onderscheiden van de inhoud van mening en expressie. Toch verdient dit wel waakzaamheid: beperking van het geluidsniveau moet het (effectief) uiten van de mening niet onmogelijk maken. Dit kan worden geëxpliciteerd in de tekst of toelichting.

Het verbod kan dan desgewenst toegespitst worden op specifieke activiteiten of evenementen waarbij handhaving mogelijk is, zoals voetbalwedstrijden en popconcerten. Het wetsvoorstel maakt het nu al mogelijk om voorwaarden aan evenementen te verbinden, waaronder de voorwaarde dat het publiek de stem niet verheft. Die voorwaarden gelden echter alleen voor de organisatoren en niet voor het publiek zelf. Ook kunnen bij ministeriële regeling uitzonderingen worden gemaakt voor zanggezelschappen, podiumkunsten en dergelijke.

3. Wilt u het mogelijk maken dat in ministeriële regelingen op basis van het wetsvoorstel de burgemeester de bevoegdheid kan krijgen om gebieden aan te wijzen waar maatregelen gelden?

Kenmerk

De afgelopen weken heeft het kabinet steun uitgesproken en bij brief ruimte gegeven voor lokale of regionale maatregelen in plaats van landelijke maatregelen. Van die ruimte wordt gebruik gemaakt. In dat verband werken VWS, JenV, BZK en DGC-19 momenteel aan een escalatieladder en bijbehorend bestuurlijk arrangement om het nationale en regionale/lokale beleid goed op elkaar aan te laten sluiten. Uitgangspunt van de Twm is dat maatregelen ter bestrijding van de epidemie centraal, namelijk bij ministeriële regeling, worden vastgesteld, waarbij differentiatie mogelijk is tussen gemeenten en regio's. Dit betekent dat het Rijk in beginsel bepaalt welke maatregelen regionaal of lokaal gelden. De Twm bevat verder een aantal ontheffings- en bevelsbevoegdheden voor burgemeesters in concrete gevallen. Dat zijn echter geen bevoegdheden waarmee zij zelf maatregelen aan en uit kunnen zetten.

De in de Twm gemaakte keuze hangt samen met de centrale rol van de minister van VWS bij de aansturing van de crisis, welke verantwoordelijkheid na het advies van de Raad van State voor de Twm is verbreed naar andere ministers. Centrale aansturing voorkomt bovendien een lappendeken. Om niettemin meer ruimte te bieden voor snelle en gerichte lokale op- en afschaling van maatregelen, kan in het wetsvoorstel een basis worden opgenomen om bij ministeriële regeling aan de burgemeester de bevoegdheid toe te kennen om gebieden aan te wijzen waar bepaalde, bij ministeriële regeling vast te stellen maatregelen gelden. Dat blijft dus een landelijk besluit. Alle maatregelen waarvoor de Twm een basis biedt, worden dan nog steeds vastgesteld (geconcretiseerd) bij ministeriële regeling, waarbij dan de mogelijkheid bestaat om via die ministeriële regeling de burgemeester bevoegd te maken om de gebieden aan te wijzen waar de maatregelen gelden. Te denken valt aan het aanwijzen van gebieden waar een groepsvormingsverbod geldt (de ministeriële regeling bepaalt dan het maximumaantal personen per groep) of het aanwijzen van gebieden waar strengere regels gelden voor evenementen (de ministeriële regeling bepaalt welke regels dat zijn).

Op deze wijze kan eventueel ook een basis worden geboden aan lokaal in te stellen, gebiedsgerichte mondkapjesplichten, indien deze voldoende onderbouwd kunnen worden en proportioneel zijn. Dit wordt bij de huidige mondkapjesplichten in Amsterdam en Rotterdam betwijfeld, mede vanwege het experimentele karakter ervan. De kortgedingrechter heeft de Amsterdamse mondkapjesplicht op 19 augustus jl. in stand gelaten, omdat de rechter deze verplichting niet onmiskenbaar onrechtmatig oordeelde. De lat voor het onverbindend verklaren van regels in een civielrechtelijk kort geding ligt hoog. Het Amsterdamse vonnis betekent dus geenszins dat de rechter als bijvoorbeeld een boete wordt aangevochten wegens overtreding van de mondkapjesplicht en deze plicht meer ten gronde wordt getoetst, tot hetzelfde oordeel zal komen.

De voorgestelde constructie bevordert de mogelijkheden tot lokaal maatwerk waarvan de keerzijde is dat lokale verschillen ontstaan (verplaatsingseffect,

geringere kenbaarheid van de regels, burgemeesters die druk voelen). Ook kan over de inzet van de aanwijzingsbevoegdheid van de burgemeester debat plaatsvinden met de gemeenteraad, hetgeen de lokale democratische verantwoording versterkt en tegemoetkomt aan de opmerkingen van enkele fracties (o.a. VVD, CDA, GroenLinks en PvdA), mede naar aanleiding van een brief van de VNG, de Wethoudersvereniging en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters. Daarnaast kan de constructie tijdswinst opleveren: een besluit van een burgemeester om gebieden aan te wijzen kan sneller tot stand komen dan een ministeriële regeling. De systematiek van het wetsvoorstel brengt mee dat dergelijke bevoegdheden overgaan van de burgemeester naar de voorzitter van de veiligheidsregio indien de minister van VWS daartoe besluit vanwege (dreigende) gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis (artikel 58d).

Kenmerk

Indien u de vraag met ja beantwoordt, zullen wij dit opnemen in de nota van wijziging.

4. Gaat u akkoord met het voorleggen van de nota van wijziging aan de Afdeling advisering van de Raad van State?

Een nota van wijziging met ingrijpende wijzigingen moet voor advies worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State (RvS), 'tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten'. Naar ons oordeel zijn de hiervoor genoemde wijzigingen te beschouwen als ingrijpende wijzigingen. Advisering door de RvS ligt bovendien in de rede omdat het wetsvoorstel voortbouwt op het voorlichtingsadvies van de RvS aan de TK over de grondwettelijke aspecten van de (crisis)maatregelen.

Afzien van voorlegging aan de RvS levert het risico op dat de TK de RvS zelf alsnog om advies wil vragen. Naar verluidt gaven enkele Kamerleden kort na indiening van het wetsvoorstel de wens te kennen om over het bijgestelde wetsvoorstel nog eens advies te vragen aan de RvS. Dat is uiteindelijk niet doorgegaan.

Indien u akkoord gaat met een adviesaanvraag, zullen wij de RvS daarover alvast ambtelijk informeren. Mogelijke planning:

- Dinsdag 25 augustus: u ontvangt een concept-nota van wijziging;
- Woensdag 26 augustus: toezending aan MR;
- Vrijdag 28 augustus: behandeling ministerraad en spoedadviesaanvraag;
- Week van 31 augustus of 7 september: advies RvS;
- Week van 7 september: indiening bij TK (tegelijk met nota n.a.v. verslag).

3 Samenvatting en conclusies: hoofdlijnen inbreng verslag

Alle fracties hebben inbreng geleverd voor het verslag, behalve DENK en de eenmansfracties Krol, Van Kooten-Arissen en Van Haga. Ook de leden van de coalitiefracties hebben vele tientallen, soms zeer gedetailleerde vragen gesteld. In totaal gaat het om ca. 600 vragen.

GroenLinks (kennisgenomen, 'deze leden hebben een behoorlijk aantal vragen') en SP ('twijfels over de voorgestelde wet') stellen veel kritische vragen. De PvdA lijkt voorzichtig positief: deze leden achten een wettelijke basis voor soms vergaande coronamaatregelen een verbetering. Ook de SGP ('goede zaak dat er snel een einde komt aan het werken met

noodverordeningen') en 50PLUS (steun voor het beleid om het aantal ziektegevallen en overlijdens als gevolg van covid-19 zo beperkt mogelijk te houden) lijken het wetsvoorstel te steunen.

Kenmerk

PVV en FVD zijn ronduit afwijzend; de PvdD is zeer kritisch. DENK heeft geen inbreng geleverd, maar heeft zich in eerdere debatten eveneens zeer kritisch uitgelaten.

Terugkerende thema's in de inbreng:

- Verhouding Rijk, gemeenten en veiligheidsregio's: Er zijn veel vragen over de huidige en toekomstige bevoegdheden en betrokkenheid van decentrale overheden bij de ministeriële regelingen.
- Procedure ministeriële regelingen: Veel vragen gaan over de voorgestelde voorhangprocedure, zoals de vraag wat er gebeurt als beide Kamers een debat over een ontwerpregeling wensen en de vraag of het niet beter is om beide Kamers na elkaar een volle week te gunnen. Een aantal fracties (CDA, D66, GroenLinks, PvdA, CU) vraagt waarom de Kamer niet het recht krijgt om ministeriële regelingen te amenderen of te bekrachtigen, dus daarover aan de Kamer het laatste woord te geven.
- Vangnetbepaling: Over beide 'vangnetten' in het wetsvoorstel worden kritische vragen gesteld. De fracties zijn vooral kritisch over de mogelijkheid om in afwachting van een ministeriële regeling terug te vallen op het gebruik van noodverordeningen, waartegen ook de RvS 'grote bezwaren' had.
- Woningen: Verschillende fracties spreken steun uit voor het uitzonderen van de woning. CDA vraagt echter ook of het niet verstandig zou zijn om toch een vorm van ingrijpen mogelijk te maken als woningen misbruikt worden als feestlocatie.
- Toegang tot zorglocaties: VVD, CDA, D66, SP, CU en SGP stellen vragen over de mogelijke beperking van de toegang tot zorglocaties. VVD, D66 en CU vragen naar individuele rechtsbescherming, in vergelijking tot de rechtsbescherming met betrekking tot isolatie en quarantaine uit de Wpg en de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de Wet zorg en dwang. CDA vraagt of bezoek door partners, kinderen en ouders altijd mogelijk moet zijn, ook als er geen sprake is van mantelzorg. Ook SGP vraagt naar de positie van familieleden. D66 vraagt naar de criteria om tot een ministeriële regeling over te gaan en wil weten waarom dit niet bij amvb wordt geregeld. CU vraagt of een landelijk bezoekverbod niet expliciet verboden moet worden en of er niet meer moet worden uitgegaan van de eigen professionaliteit van zorginstellingen.
- Handhaving: Veel fracties zijn kritisch over het handhavingsbeleid van het OM. Ook vinden veel fracties de boetes te hoog (CU, D66, GroenLinks, SGP). Enkele fracties (CU, GroenLinks, SP) willen uitleg waarom het strafrecht wordt ingezet.
- Justitiële documentatie (strafblad): In navolging van de RvS zijn veel fracties kritisch over de mogelijkheid dat overtredingen van covid-maatregelen tot een strafblad leiden.

4 Draagvlak politiek

De inbreng voor het verslag bevat geen specifieke vragen of opmerkingen over het bestaande zang- en schreeuwverbod (beslispunt 2). Vanwege de genoemde kritiek van o.a. het Veiligheidsberaad verwachten wij dat de

Kamers kritisch zullen zijn over een eventuele basis voor een dergelijk verbod in het wetsvoorstel.

Kenmerk

Wij verwachten dat een wijziging van het wetsvoorstel om burgemeesters bij ministeriële regeling de bevoegdheid te kunnen geven om gebieden aan te wijzen waar maatregelen gelden (beslispunt 3) op steun in beide Kamers kan rekenen, mede gezien de opmerkingen van verschillende fracties over het belang van lokaal maatwerk.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

O.a. het Veiligheidsberaad en het OM hebben kritiek geuit op het zang- en schreeuwverbod (zie beslispunt 2).

De wijziging om burgemeesters bij ministeriële regeling de bevoegdheid te kunnen geven om gebieden aan te wijzen waar maatregelen gelden (beslispunt 3) sluit aan bij pleidooien van o.a. de VNG, de Wethoudersvereniging en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters. Een mogelijke keerzijde, waarover o.a. VNO-NCW en MKB Nederland zorgen hebben geuit, is wel dat de regelgeving door lokale verschillen minder goed kenbaar kan worden.

6 Financiële en personele gevolgen

Niet van toepassing

7 Juridische aspecten haalbaarheid

De juridische houdbaarheid van een zang- en schreeuwverbod is onzeker, nu er nog weinig onderbouwing is van de noodzaak en proportionaliteit. Deze bezwaren gelden echter niet per se voor een wettelijke basis in de Twm, indien wordt aangekondigd dat de basis alleen benut zal worden als het OMT-advies daarvoor voldoende onderbouwing biedt.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Deze nota is tot stand gekomen in samenwerking met de directie Publieke gezondheid, de wetgevingsdirecties van JenV en BZK en DGC-19.

9 Gevolgen administratieve lasten

De voorgestelde wijzigingen hebben geen rechtstreekse gevolgen voor de administratieve lasten. Er is dan ook geen noodzaak om de nota van wijziging voor te leggen aan het Adviescollege toetsing regeldruk.

10 Toezeggingen

Niet van toepassing

11 Fraudetoets

Niet van toepassing

5.1.2e

5.1.2e

directie Publieke gezondheid

5.1.2e

5.1.2e

directie WJZ

REACTIE WJZ OP GESTELDE VRAGEN MVWS

- Beslispunt 2: Een basis voor een verbod op gezamenlijk schreeuwen en zingen → *Stel dat we de wet niet wijzigen? Dan is een schreeuwverbod in een stadion onmogelijk? Als we de wet niet wijzigen, is het niet mogelijk om de bezoekers van het stadion rechtstreeks een schreeuwverbod op te leggen. Wel kan aan evenementen de voorwaarde worden verbonden dat de bezoekers niet schreeuwen/zingen; die verplichting geldt dan voor de organisator. Over nut en noodzaak van het verbod brengt het OMT aanstaande donderdag advies uit. Omdat we de inhoud van dat advies nog niet kennen, adviseren we om zekerheidshalve in de NvW een basis voor het verbod op te nemen. Als het OMT-advies onvoldoende steun biedt voor voortzetting van het verbod, kunnen we dit onderdeel schrappen en de spoedadviesaanvraag RvS achterwege laten (de wijziging mbt lokaal maatwerk is relatief klein).*
- *Behoeft de wens van VR's om coördinerende rol te houden in regio's nog wijziging? Dan ook nog graag meenemen in wijziging. Het wetsvoorstel drukt deze coördinerende rol uit via de bepaling dat informatie over de lokale uitvoering van de wet door tussenkomst van de voorzitters naar de minister van VWS gaat. Wat ambtelijk VWS, JenV en BZK betreft is er geen wijziging van het wetsvoorstel nodig; de coördinerende rol kan verder verduidelijkt worden in de nota naar aanleiding van het verslag.*
- *En zou evt. bestuursrechtelijke vormgeving quarantaineplicht dan een latere nota van wijziging betekenen? Dat zou meegenomen kunnen worden in het aparte wetsvoorstel over medewerking BCO/quarantaine dat in voorbereiding is.*

Is het
niet
betreft eerst
RvS of
keuze?

En is
samenkomst

van de
vergaring
hoger/
organisator
niet
voldoende?
(voor voetbal wel toch)

Ook als we dit
fase model uitwerken?

REACTIE WJZ OP GESTELDE VRAGEN VAN MVWS
--

Van WJZ, afgestemd met PG: 5.1.2e (schreeuwverbod), 5.1.2e (coördinerende rol VRs)

Schreeuwverbod

VRAAG MVWS 24-8:

Stel dat we de wet niet wijzigen? Dan is een schreeuwverbod in een stadion onmogelijk?

- *Als we de wet niet wijzigen, is het niet mogelijk om de bezoekers van het stadion rechtstreeks een schreeuwverbod op te leggen. Wel kan aan evenementen de voorwaarde worden verbonden dat de bezoekers niet schreeuwen/zingen; die verplichting geldt dan voor de organisator. Over nut en noodzaak van het verbod brengt het OMT aanstaande donderdag advies uit. Omdat we de inhoud van dat advies nog niet kennen, adviseren we om zekerheidshalve in de NvW een basis voor het verbod op te nemen. Als het OMT-advies onvoldoende steun biedt voor voortzetting van het verbod, kunnen we dit onderdeel schrappen en de spoedadviesaanvraag RvS achterwege laten (de wijziging mbt lokaal maatwerk is relatief klein).*

VRAAG MVWS 25-8:

Is het dan niet beter om eerst de RvS af te wachten?

- De minister van BZK heeft vandaag ingestemd met dit onderdeel van de NvW onder het voorbehoud 'dat het OMT een aanbeveling doet dat het noodzakelijk is om het zang- en schreeuwverbod als verplichte norm voort te zetten'. Dat wil zij ook zo opgenomen hebben in het MR-formulier.
- Het OMT-advies over het zang- en schreeuwverbod zal zeer waarschijnlijk niet de door de minister van BZK gewenste aanbeveling bevatten, omdat het OMT niet adviseert over de vraag of maatregelen verplicht of vrijwillig moeten zijn.
- Een mogelijke oplossing zou inderdaad kunnen zijn om voor te stellen het advies van de RvS af te wachten.

Is schreeuwverbod van de vergunninghouder/organisator niet voldoende? Voor voetbal wel toch?

- Of dat voldoende is, hangt mede af van het OMT-advies.
- Het wetsvoorstel maakt het inderdaad al mogelijk om voorwaarden te verbinden aan evenementen, zoals betaald voetbalwedstrijden, inclusief de voorwaarde dat geen stemverheffing plaatsvindt. De verplichting rust dan op de organisatoren.
- Deze route zou in elk geval tegemoetkomen aan de zorgen van het Veiligheidsberaad en het OM over de handhaafbaarheid van het verbod. Het is dan aan de organisatoren om voor de naleving te zorgen.

Coördinerende rol VR's

VRAAG MVWS 24-8:

Behoeft de wens van VR's om coördinerende rol te houden in regio's nog wijziging? Dan ook nog graag meenemen in wijziging?

- *Het wetsvoorstel drukt deze coördinerende rol uit via de bepaling dat informatie over de lokale uitvoering van de wet door tussenkomst van de voorzitters naar de minister van VWS gaat. Wat ambtelijk VWS, JenV en BZK betreft is er geen wijziging van het wetsvoorstel nodig; de coördinerende rol kan verder verduidelijkt worden in de nota naar aanleiding van het verslag.*

VRAAG MVWS 25-8:**Coördinerende rol VRs: Ook als we dat fasemodel (uit de escalatieladder) uitwerken?**

- Of wijziging van de Twm nodig is voor het fasemodel, hangt af van de uitwerking van dat model. Wij begrijpen van PG dat het fasemodel bedoeld is als een bestuurlijk instrument en niet als juridisch afdwingbaar kader voor het optreden van burgemeesters. Dan is geen wijziging van de Twm nodig.
- De voorzitter kan op grond van de Twm alleen – als u daartoe besluit – bevoegdheden van burgemeesters overnemen als de uitoefening van die bevoegdheden (dreigende) gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis heeft.
 - Eerder is er in overleg met uw ambtsgenoten van JenV en BZK voor gekozen om de coördinerende en afstemmende rol van de voorzitters in het regionaal beleidsteam (RBT) niet in de wet op te nemen. In de MvT staat daarover: "Het regionaal beleidsteam blijft fungeren zolang er sprake is van een crisis. Dat is dus de plek waar coördinatie en afstemming kunnen plaatsvinden, ook met het oog op de rol van de voorzitter van de veiligheidsregio in het kader van artikel 58d. Er is dus geen noodzaak die rol in hoofdstuk Va (nogmaals) vast te leggen."
- Als u deze rol alsnog wenst te formaliseren, vereist dat waarschijnlijk politiek overleg met uw ambtsgenoten van JenV en BZK.

Ter altoord,
 Hugs, ben jg altoord
 hoe de ~~12~~ 5.1.2e ?

35526 Tijdelijke bepalingen in verband met maatregelen ter bestrijding van de epidemie van covid-19 voor de langere termijn (Tijdelijke wet maatregelen covid-19)

NOTA VAN WIJZIGING

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel I, onderdeel A, wordt als volgt gewijzigd:

1. In het voorgestelde artikel 58a wordt in de begripsbepaling van zorglocatie 'de Wet kwaliteit klachten en geschillen' vervangen door 'de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg'.

2. Het opschrift van het voorgestelde artikel 58e komt te luiden:

Artikel 58e Differentiatie en lokaal maatwerk

3. Aan het voorgestelde artikel 58e wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. In een krachtens dit hoofdstuk vast te stellen ministeriële regeling kan aan de burgemeester de bevoegdheid worden toegekend om de gebieden aan te wijzen waar bij die regeling te bepalen voorschriften van toepassing zijn.

4. Aan het voorgestelde artikel 58j, eerste lid, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

e. het buiten de woning geforceerd verheffen van de stem in groepsverband, met uitzondering van oproepen tot het belijden van godsdienst of levensovertuiging of het bijwonen van godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten, alsmede geluid in verband met het houden van bijeenkomsten of betogingen in de zin van de Wet openbare manifestaties.

5. Aan het voorgestelde artikel 68bis, eerste lid, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een puntkomma een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. artikel 58j, eerste lid, onder e.

6. In het voorgestelde artikel 68bis, tweede lid, onder b, wordt '58j, eerste lid,' vervangen door '58j, eerste lid, onder a tot en met d,'.

B

In artikel II wordt 'de artikel 58c, tweede lid, en 58f, tweede lid, tweede zin, van de Wet publieke gezondheid' vervangen door 'de artikelen 58c, tweede lid, en 58f, tweede lid, tweede zin, van de Wet publieke gezondheid'.

Toelichting

Deze nota van wijziging strekt ertoe de mogelijkheden tot lokaal maatwerk op basis van het wetsvoorstel te vergroten (onderdeel A, onder 2 en 3) en een basis te bieden voor regels over het buiten woningen zingen en schreeuwen in

groepsverband (onderdeel A, onder 4, 5 en 6). Ook worden twee technische verbeteringen doorgevoerd (onderdelen A, onder 1, en B).

Lokaal maatwerk (onderdeel A, onder 2 en 3)

De leden van de fracties van het VVD, CDA, D66, ChristenUnie en GroenLinks hebben gevraagd of het wetsvoorstel voldoende ruimte biedt voor lokaal maatwerk en op welke wijze de gemeenteraad betrokken kan worden bij de bestrijding van de epidemie.¹ De vragen zijn gesteld mede naar aanleiding van de brief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Wethoudersvereniging en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB) van 18 augustus 2020 en de brief van het Veiligheidsberaad van 19 augustus 2020.

Uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat maatregelen ter bestrijding van de epidemie centraal, namelijk bij ministeriële regeling, worden vastgesteld, waarbij differentiatie mogelijk is tussen bijvoorbeeld gemeenten en regio's. Dit betekent dat in beginsel bij ministeriële regeling wordt bepaald welke maatregelen regionaal of lokaal gelden. Het wetsvoorstel bevat verder een aantal ontheffings- en bevelsbevoegdheden voor burgemeesters in concrete gevallen. Dat zijn echter geen bevoegdheden waarmee zij zelf maatregelen aan en uit kunnen zetten indien de lokale omstandigheden – zoals een plotselinge stijging van het aantal besmettingen – daartoe nopen.

Deze wijziging maakt het mogelijk om bij het uitwerken van maatregelen in een ministeriële regeling op basis van het voorgestelde hoofdstuk Va Wpg, te bepalen dat de burgemeester bevoegd is om gebieden aan te wijzen waar de desbetreffende maatregelen gelden. Zo kan de burgemeester een maatregel een bredere geografische reikwijdte geven als dat nodig is, maar ook de reikwijdte beperken als het mogelijk is om af te schalen. Te denken valt aan het aanwijzen van gebieden waar een groepsvormingsverbod geldt (de ministeriële regeling bepaalt dan het maximaal aantal personen per groep) of het aanwijzen van gebieden waar strengere regels gelden voor evenementen (de ministeriële regeling bepaalt welke regels dat zijn). Het uitwerken van de omstandigheden waaronder dergelijke maatregelen kunnen worden ingezet, blijft een landelijk besluit: alle maatregelen waarvoor hoofdstuk Va Wpg een basis biedt, worden vastgesteld (geconcretiseerd) bij ministeriële regeling, waarop de in het wetsvoorstel voorgestelde procedurevoorschriften (artikel 58c) van toepassing zijn. Deze wijziging introduceert daarbij de mogelijkheid om via de ministeriële regeling de burgemeester bevoegd te maken om de gebieden aan te wijzen waar de maatregelen gelden. In de ministeriële regeling kunnen toepassingsvoorwaarden bepaald worden, zoals een maximale geldingsduur van de maatregelen.

Vanzelfsprekend dient de burgemeester bij het uitoefenen van een eventuele bevoegdheid tot het aanwijzen van gebieden eveneens de vereisten van noodzakelijkheid en proportionaliteit in acht te nemen (zie het voorgestelde artikel 58b Wpg).

Deze wijziging bevordert de mogelijkheden om maatregelen gericht en proportioneel in te zetten op basis van de actuele lokale omstandigheden. Ook bevordert de wijziging de mogelijkheden tot lokaal debat over de maatregelen: over de inzet van eventuele aanwijzingsbevoegdheden kan debat plaatsvinden met de gemeenteraad, hetgeen de lokale democratische verantwoording versterkt en tegemoetkomt aan de opmerkingen van enkele fracties in het verslag (o.a.

¹ Kamerstukken II 2019/20, 35526, nr. 8, § 4 en § 10.3.

VVD, CDA, GroenLinks en PvdA). Daarnaast kan de constructie tijdswinst opleveren: een besluit van een burgemeester om gebieden aan te wijzen zal over het algemeen sneller tot stand kunnen komen dan een ministeriële regeling op basis van het wetsvoorstel. Het voorgaande laat de regie van de minister van VWS bij de bestrijding van de epidemie van het virus (artikel 7 Wpg) onverlet.

De systematiek van het wetsvoorstel brengt mee dat eventuele bevoegdheden van de burgemeester om gebieden aan te wijzen overgaan van de burgemeester naar de voorzitter van de veiligheidsregio indien de minister van VWS daartoe besluit vanwege (dreigende) gevolgen van meer dan plaatselijke betekenis (artikel 58d).

Buiten woningen zingen en schreeuwen in groepsverband (onderdeel A, onder 4, 5 en 6)

Sinds 1 juli 2020 bevatten de noodverordeningen ter bestrijding van de epidemie een verbod om in de publieke ruimte of in een besloten plaats, niet zijnde een woning of een daarbij behorend erf, in groepsverband te zingen of te schreeuwen. Achtergrond is dat bij het geforceerd verheffen van de stem, zoals bij zingen en schreeuwen, meer druppeltjes met het virus vrijkomen, wat de kans op verspreiding van het virus vergroot. Met de wijziging in onderdeel A, onder 4, wordt het mogelijk om op basis van hoofdstuk Va Wpg eveneens regels te stellen over het buiten de woning geforceerd verheffen van de stem in groepsverband (nieuw artikel 58j, eerste lid, onder e) indien dat noodzakelijk en proportioneel is (zie artikel 58c).

Hoewel het wetenschappelijke debat over de risico's van stemverheffing en zingen nog niet beslecht is, adviseert ook de WHO om bij maatregelen tegen de overdracht van het virus rekening te houden met overdracht bij zingen. In een WHO-overzichtspublicatie van wetenschappelijke onderzoeken van 9 juli 2020 wordt gesteld dat hét bewijs voor de risico's van stemverheffing en zingen nog niet geleverd is, maar dat op basis van modelonderzoek wel een correlatie wordt gesuggereerd tussen een toegenomen stemkracht en een toegenomen hoeveelheid emissie van virusdeeltjes.²

Van de voorgestelde bepaling zijn uitgezonderd grondwettelijk beschermde uitingen in kader van het belijden van godsdienst of levensovertuiging en betogingen. Evenmin mag een verbod neerkomen op een beperking van de (inhoud van de) vrijheid van meningsuiting, gelet op het censuur- en delegatieverbod (artikel 7 Grondwet). Daarvan zal niet snel sprake zijn, omdat geluidsniveau kan en mag worden onderscheiden van de inhoud van mening en expressie. Beperking van het geluidniveau moet het (effectief) uiten van de mening niet onmogelijk maken. Bij ministeriële regeling kunnen uitzonderingen worden gemaakt voor zanggezelschappen, podiumkunsten en dergelijke. Van belang is wel dat zij zich houden aan de richtlijnen van het RIVM voor koren en zangensembles.³

De vereisten van noodzakelijkheid en proportionaliteit brengen mee dat het verbod indien mogelijk wordt toegespitst op specifieke activiteiten of evenementen waarbij handhaving mogelijk is, zoals voetbalwedstrijden en popconcerten. Het wetsvoorstel maakt het nu al mogelijk om voorwaarden aan evenementen te verbinden (artikel 58i), waaronder de voorwaarde dat het publiek

² <https://www.who.int/publications/i/item/modes-of-transmission-of-virus-causing-covid-19-implications-for-ipc-precaution-recommendations>.

³ <https://lci.rivm.nl/koren-zangensembles>.

de stem niet verheft. Die voorwaarden gelden echter alleen voor de organisatoren en niet voor het publiek zelf.

De voorgestelde bepaling ziet alleen op het geforceerd verheffen van de stem in groepsverband, omdat het risico op verspreiding van het virus in dat geval het grootst is. Voor de betekenis van het begrip 'in groepsverband' wordt verwezen naar de toelichting op dit begrip in artikel 58g.

Voorgesteld wordt om overtreding van eventuele regels over zingen en schreeuwen in groepsverband te bestraffen met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de eerste categorie (ten hoogste € 435), omdat het zal gaan om relatief lichte vergrijpen (artikel I, onderdelen 5 en 6).

Deze toelichting wordt uitgebracht mede namens de minister van Justitie en Veiligheid en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Den Haag, 20 augustus 2020

Voortouwcommissie: **vaste commissie voor Justitie en Veiligheid**
 Volgcommissie(s): vaste commissie voor Binnenlandse Zaken
 vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Activiteit: **Hoorzitting / rondetafelgesprek**
 Datum: vrijdag 4 september 2020
 Tijd: 10.00 - 14.00 uur
 Openbaar/besloten: openbaar

Onderwerp: Tijdelijke wet maatregelen covid-19

Agendapunt: **Volgens onderstaand schema:**
 Noot:

Blok 1: 10.00 - 10.50 uur WETENSCHAP I
 1. 5.1.2e staats- en bestuursrecht
 2. 5.1.2e decentrale overheden

Blok 2: 11.00 - 11.50 uur WETENSCHAP II
 1. 5.1.2e algemene rechtswetenschap
 2. 5.1.2e en noodrechtsspecialist

Blok 3: 12.00 - 12.50 uur LOKAAL BESTUUR
 1. 5.1.2e 5.1.2e Veiligheidsberaad
 2. In afwachting van bevestiging genodigde

Blok 4: 13.00 - 13.50 uur RECHTSPRAKTIJK
 1. 5.1.2e Rechtbank Oost-Brabant

Agendapunt: **Tijdelijke bepalingen in verband met maatregelen ter bestrijding van de epidemie van covid-19 voor de langere termijn (Tijdelijke wet maatregelen covid-19)**

Zaak: Wetgeving - minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, H.M. de Jonge - 13 juli 2020
 Tijdelijke bepalingen in verband met maatregelen ter bestrijding van de epidemie van covid-19 voor de langere termijn (Tijdelijke wet maatregelen covid-19) - 35526

Griffier: 5.1.2e

Activiteitsnummer: 2020A03340